

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Viite: Lausuntopyyntö VN/1985/2020-OKM-296

Asia: Lausuntopyyntö ehdotuksesta eräiden valtioneuvoston asetusten muuttamisesta liittyen oppivelvollisuuden laajentamiseen ja tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen

Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta lausua otsikossa mainittuun hallituksen esitykseen liittyen sekä lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta

- valtioneuvoston asetukseksi lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (810/2018) muuttamisesta,
- valtioneuvoston asetukseksi ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (673/2017) muuttamisesta,
- valtioneuvoston asetukseksi opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) muuttamisesta sekä
- valtioneuvoston asetukseksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1766/2009) muuttamisesta.

OSKU ottaa tässä lausunnossaan kantaa ainoastaan ammatillista koulutusta koskevaan lakiin.

OSKU on kiitollinen opetuksen määrän täsmentämisestä lakiin. Sen ansiosta ammatillisen koulutuksen taso ja määrä yhdenmukaistuu valtakunnallisesti, mutta mahdollista joustot suorittamisaikaan tilanteen niin vaatiessa. Kaikilla opinnot eivät mene totutussa kolmen vuoden tavoiteajassa, eikä näin kaavamaisista laskutapaa enää reformin voimaanastuttua ole muutenkaan syytä käyttää. Opintopolkuja on monenlaisia ja opinnot ovat opiskelijan itsensä näköisiä. Tutkinnon suorittamisaika riippuu aiemmista opinnoista, mahdollisesta työkokemuksesta ja yksilöllistä etenemisvälystä, motivaatiota unohtamatta.

Kyseinen kirjaus yhdenvertaistaa ammatillista koulutusta lukiokoulutukseen nähden sekä varmistaa opetuksen määrän valtakunnallisesti kaikissa oppilaitoksissa. Tällä hetkellä opiskelijoiden saama opetusmäärä vaihtelee merkittävästi koulutuksen järjestäjien kesken, koska ei ole olemassa valtakunnallista keskiarvoa, johon opiskelijan tarvitsemaa opetusmäärää voitaisi suhteuttaa. OSKU ei näe, että kyseinen kirjaus olisi ristiriidassa osaamisperusteisuuden kanssa, vaan takaa opiskelijan saaman opetuksen määrän. Tärkeää on, että opiskelija voi edelleen hyväksi lukea hankitulla osaamisella opintojaan.

” 9 §. Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan merkittävät tiedot

Jos ammatillista perustutkintoa suorittavalla opiskelijalla ei ole tutkinnon osan tai yhteisen tutkinnon osan osa-alueen suorittamiseksi tarvittavaa aiemmin hankittua osaamista, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 48 §:n 2 momentissa tarkoitettussa opetuksen ja ohjauksen määrän arvioinnissa lähtökohtana käytetään 2 momentissa säädettyä tuntimäärää. Tässä pykälässä säädettyä ei sovelleta työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.

Ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa tutkinnon osan tai yhteisen tutkinnon osan osa-alueen suorittamiseksi tarvittavan riittävän opetuksen ja ohjauksen määrä on keskimäärin vähintään 12 tuntia osaamispistettä kohti. Tuntimäärä voi kuitenkin olla säädettyä pienempi opiskelijan oppimisvalmiuksien tai yksilöllisten valintojen perusteella. Tutkinnon osan tai yhteisen tutkinnon osan osa-alueen opetuksen ja ohjauksen määrän arvioinnissa tulee lisäksi ottaa huomioon ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 12 §:ssä säädetty tutkinnon osien mitoitusperusteet.”

OSKU kannattaa esitystä ja pitää opiskelijan oikeusturvan kannalta välttämättömänä sitä, että hänen HOKSistaan käy ilmi oppilaitoksessa ja muissa oppimisympäristöissä toteutettavan opetuksen ja ohjauksen tarve sekä määrä. Tietoa voidaan päivittää HOKSissa tarpeen tullen.

” 10 a §. Opetuksen ja ohjauksen riittävän määrän arviointi

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 61 §:n mukaan opiskelijalla on oikeus saada eri oppimisympäristöissä sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa tutkinnon perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisen. Lain 48 §:n 2 momentin mukaan ammattitaidon tai osaamisen hankkiminen suunnitellaan yksilöllisesti tutkinnon osittain. Mainittuun momenttiin esitetään oppivelvollisuuden laajentamista koskevassa hallituksen esityksessä lisättäväksi säännös perustutkintokoulutuksen opiskelijan opetuksen ja ohjauksen määrän arvioinnista henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laadinnan yhteydessä. Ehdotetun säännöksen mukaan perustutkintokoulutuksessa koulutuksen järjestäjän tehtävänä olisi arvioida oppilaitoksessa ja muissa oppimisympäristöissä toteutettavan opetuksen ja ohjauksen tarve sekä määrä. Säännökseen lisättäisiin myös valtuutussäännös, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetäisiin tarkemmin opetuksen ja ohjauksen määrän arvioinnista.

Asetukseen ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 a §, jossa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 48 §:n 2 momenttiin lisättäväksi ehdotettavan valtuutussäännöksen nojalla säädetäisiin opetuksen ja ohjauksen riittävän määrän arvioinnista. Ehdotetun säännöksen 1 momentin mukaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 48 §:n 2 momentissa tarkoitettussa opetuksen ja ohjauksen määrän arvioinnissa lähtökohtana käytettäisiin asetuksen 10 a §:n 2 momentissa säädettyä tuntimäärää, jos ammatillista perustutkintoa suorittavalla opiskelijalla ei olisi tutkinnon osan tai yhteisen tutkinnon osan osa-alueen suorittamiseksi tarvittavaa aiemmin hankittua osaamista.”

OSKU kannattaa lämpimästi esitettyä pykälää ja tuntimäärän kirjaamista. Ammatillisen koulutuksen reformin myötä opetuksen määrä oppilaitoksissa on vähentynyt, ja OSKU on pitänyt aktiivisesti esillä opetuksen määrään nostamista riittävälle tasolle. Opiskelijoilla on oltava oikeus saada opetusta tarvitsemansa määrä. Yhä useampi ammattiin opiskeleva hakeutuu jatko-opintojen pariin kolmannelle asteelle, joten on erittäin tärkeää pystyä takaamaan opetuksen laadukkuus ja riittävän valmiudet niin työelämään kuin jatko-opintojakin varten. On kuitenkin keskeistä, että opiskelijan oikeus saada opetusta riittävä määrä säilyy myös työssäoppimisessa. Osaamisperusteisuus säilyy pykälän myötä edelleen, sillä opiskelijan ei tarvitse käydä uudestaan osaamiaan asioita, vaikka tuntimäärä kirjataan lakiin.

Lausunnon keskeinen sisältö:

- OSKU kannattaa 10 a § kirjaamista lakiin, koska näkee sen turvaavan opiskelijoiden oikeutta riittävään opetukseen ammatillisessa koulutuksessa. Lain tulee kohdella opiskelijoita tasapuolisesti kaikkialla Suomessa oppilaitoksesta riippumatta. Opiskelijoilla tulee olla edelleen oikeus osoittaa osaamisensa muilla tavoin hankittuna, ja opiskelun ammatillisessa koulutuksessa olla henkilökohtaistamiseen perustuvaa.

Helsingissä 4.12.2020

Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU ry

Iivari Korkala
puheenjohtaja

Aino Pohjanvirta
pääsihteeri

Lisätietoja:

- edunvalvonnan koordinaattori Emma Holsti, emma.holsti@osku.info, 0404108814